

PÁLYAMŰ

A Debreceni Törvényszék Büntető Kollégiumának helyzetéről és a működésével kapcsolatos tervekről

1. A kollégium ítélkezésének időszerűsége, az ügyhátralék feldolgozását szolgáló elképzelések, a megvalósítás ütemezése.

1.1. Áttekintés

1.1.1. Az ügyforgalom

A Debreceni Törvényszék Büntető Kollégiumának működése szorosan kapcsolódik az illetékességi területén működő járásbíróságokhoz, ezért az ügyforgalmi adatok értelmezése kizárólag a helyi bíróság adatainak figyelembe vételével célszerű.

A 2012. évre vonatkozó összesített ügyforgalmi adatok alapján megállapítható, hogy a helyi bíróságokon a büntető peres, illetőleg nemperes ügyszakban nagyobb volt a befejezés, mint az érkezés (I. számú melléklet), tehát több ügy került befejezésre, mint amennyi érkezett.

Ugyanakkor az is rögzíthető, hogy a szabálysértési befejezett peres ügyek száma a 2011-es évhez viszonyítottnak 152,6% volt, azaz pozitív irányba mozdult, mely képet csupán a 2012. évben érkezett ügyek számának meredek emelkedése árnyékolja (II. számú melléklet).

A törvényszék másodfokú (fellebbezett) peres ügyeinek alakulása 2011. évhez képest ugyancsak kedvező tendenciát mutat, hiszen a 628 érkezett ügy – mely adat 17,7%-os csökkenésnek felel meg – mellett 802 ügy került befejezésre, s ez a bázisévhez viszonyítottnak 18,3%-os növekedés, azaz a folyamatban maradt peres ügyek számában egy igen jelentős pozitív elmozdulás tapasztalható (III. számú melléklet).

A fellebbezett nemperes büntető ügyek érkezésében emelkedés (8,6%-os) történt, azonban ehhez mérten a másodfokú tanácsok 9,2%-kal több ügyet be is fejeztek, ezért a megnövekedett érkezésnek negatív hozadéka nem volt.

Kedvezőtlenebb helyzetet mutat a törvényszék első fokos büntető ügyeinek száma mind büntető, mind katonai peres – és nemperes ügyeket tekintve.

A büntető peres ügyek száma 2011. évhez mérten 6,2%-kal, a nemperes ügyeké 8,2%-kal, míg a katonai peres ügyek száma 11,5%-kal, a nemperes ügyeké 7,7%-kal növekedett. Ezzel szemben megállapítható, hogy a befejezett ügyek száma valamennyi ügytípust tekintve elmaradt a 2011-es eredményektől, azaz 2012. évben kevesebb ügy került befejezésre, mint amennyi érkezett.

Mindezekon túlmenően sajnálatos tény, hogy a törvényszék elsőfokú ügyeit tekintve a befejezett peres ügyek egy bíróra jutó havi átlagos száma az utóbbi tíz évben lényegében folyamatos csökkenést mutat (IV. számú melléklet), s ezzel a Debreceni Törvényszék éves mutatója az országos átlag csupán 66,74%-át érte el (V. számú melléklet).

A törvényszék büntetés-végrehajtási csoportja 2012. évben 2770 ügy érkezése mellett – mely a 2011. évhez képest 7,75%-os csökkenésnek felel meg – 2789 ügyet fejezett be, az ügyforgalom ezáltal kiegyenlítettnek minősül.

A szabálysértési fellebbezett peres ügyekben mind érkezést, mind pedig a befejezést illetően megközelítőleg azonos mértékű csökkenés volt tapasztalható.

1.1.2. Az időszerűség

A Debreceni Törvényszék illetékességi területén működő járásbíróságokon 2012. december 31-én a folyamatban maradt büntető peres ügyek száma 3502 volt. Ebből az 1-2 év közötti közvádas ügyek száma az összes közvádas ügy 36,5%-át, a 2-3 év közötti ügyek esetében a 6,4%-át, míg a 3 éven túli ügyek száma az összes közvádas ügy 1,5%-át tette ki.

Magánvádas ügyek esetében az 1-2 év közötti ügyek aránya 33,9%, a 2 éven túli ügyek aránya 1,2% volt.

A pótmagánvádas büntető perek esetében az 1-2 év közötti ügyek száma 46,7%-ot mutatott, a 2-3 év közötti ügyek 10%-ot, míg a 3 éven túli folyamatban lévő ügyek az összes pótmagánvádas ügy 1,7%-át képezték.

Mindezen adatok alapján rögzíthető, hogy az összes folyamatban lévő ügynek több, mint egyharmada egy éven túl van folyamatban.

A törvényszéken 2012. december 31-én folyamatban maradt elsőfokú ügyek száma 179 volt, melyből 105 büntető per, 74 pedig a katonai tanácsok perei.

A büntető pereket tekintve az 1-2 év közötti ügyek száma az összes büntető peres ügy 24,8%-át, a 2-3 év közötti ügyek esetében 20%-át, míg a 3 éven túli ügyek tekintetében 9,5%-át tette ki.

A katonai tanácsok esetében rögzíthető, hogy az ügyek 27%-a 1-2 év közötti, a 2-3 éves tartam, illetőleg a 3 éven túli tartam egyaránt 1,4%.

A fentiek alapján tény, hogy az összes folyamatban lévő büntetőügynek több, mint a fele 1 éven túl van folyamatban, míg a 2 éven túli ügyek aránya meghaladja a 29%-ot, mely az országos adatok ismeretében is magasnak tekinthető (VI. számú melléklet).

A Be. 554/B.§. szerinti kiemelt jelentőségű ügyek száma 2012. december 31. napján 40 volt, ami a folyamatban lévő ügyek – ide nem értve a katonai büntetőeljárásokat – több, mint 37%-a, tehát több, mint az ügyek egyharmada. Mindezen túlmenően kiemelendő, hogy a törvényszék elsőfokon folyamatban lévő ügyei esetében a vádlottak száma sok esetben meghaladja a tízet, de több ügyet érintően harminc, avagy azt meghaladó a terheltek száma.

2013. január hónapban egyébként 7 db elsőfokú ügy érkezett és ugyanennyi került befejezésre, mely befejezések közül az ítéletek száma 6 volt, míg 2013. február hónapban 4 elsőfokú ügy érkezett, s ugyancsak ugyanennyi került befejezésre, melyek közül 3 zárult ítélet kihirdetésével.

Ezen adatokból kitűnik, hogy 2013. első két hónapjában pozitív elmozdulás a törvényszék elsőfokú peres ügyeiben nem történt. Különösen helytálló ezen következtetés annak tükrében, hogy 2013. január 31. napján a folyamatban lévő kiemelt jelentőségű ügyek száma 45-re emelkedett.

2012. évben 628 büntető peres ügy érkezett és 802 ügyet fejeztek be a másodfokú tanácsok. Az egyes tanácsok tárgyalási naplója alapján megállapítható, hogy a másodfokú tanácsok átlagosan húsz ügyet bírálnak el nyilvános ülésen vagy tárgyaláson, bár ez utóbbi lényegesen kevesebb. Jellemzően napi négy nyilvános ülés, illetve tárgyalás kerül kitűzésre, adott tárgyalási napon az utolsó nyilvános ülés vagy tárgyalás 13 órakor kezdődik

Tanácsüléseken elsősorban kényszerintézkedéssel kapcsolatban határoznak a másodfokú tanácsok.

A helyi bíróságokon a 2012. december 31-én folyamatban maradt szabálysértési peres ügyek száma 6108 volt, melynek 91%-a az ügy érkezésétől számított 3 hónapon, míg az ügyek további 8,5%-a egy éven belül befejeződött.

1.1.3. A létszámhelyzet

A megye büntető bírói kara jelenleg 51 fő bíróból - akik közül 3 fő gyermekvállalással összefüggésben az ítélkező tevékenységben nem vesz részt - továbbá 13 szabálysértési ügyszakba beosztott bírósági titkárból áll.

A helyi bíróságokon büntető, illetőleg szabálysértési ügyekben összesen 33 bíró ítélkezik, a pályázat benyújtásakor hatályos ügyelosztási rend szerint a Debreceni Törvényszék büntető kollégiumában 10 elsőfokú bíró működik a törvényszék elnökével, továbbá a katonai tanácsok két bírójával együtt. E bírák közül két fő kirendeléssel végzi munkáját, egyikük egyetlen ügy tárgyalása céljából. A törvényszék elnökhelyettese, illetőleg büntető kollégiumvezetője másodfokú tanács tagjaként, illetve tanácselnöki feladatok ellátása mellett szintén tárgyal elsőfokú ügyeket.

Az ugyancsak március hónapban hatályos ügyelosztási rend szerint a másodfokú tanácsok száma három.

A másodfokú tanácsok mellett egy büntetés végrehajtási ügyekkel foglalkozó bíró működik még a kollégiumban.

1.2. Az ügyhátralék feldolgozására vonatkozó terveim

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi) 21.§. /2/ bekezdése szerint a Törvényszéket az Elnök vezeti. A Bszi 119.§. f./ pontja alapján a Szervezeti és Működési Szabályzatot is az elnök készíti.

A törvényszék szervezeti beosztását érintő változtatásokra – mint az ügyhátralék megszüntetésének egyik eszköze – a büntető kollégium vezetője csupán javaslatot tehet az elnök felé.

A Bszi. 118.§. /3/ bekezdése alapján minden bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység hatékony működéséért. Ennek ismeretében vázolom elképzeléseimet.

1.2.1. A Debreceni Járásbíróság, valamint a Hajdú-Bihar Megye területén működő járásbíróságok ítélezésében az időszerűség biztosítása

A büntetőeljárás elhúzódásának számos oka van, azonban a bíróságnak kizárólag az eljárás mihamarabbi befejezése lehet célja. Ezért elsősorban annak figyelemmel kísérését tartom szükségesnek, hogy mi okozza az eljárás tartamának indokolatlan hosszát. Álláspontom szerint nem megengedhető, hogy egy vádlottas, egyszerűbb megítélésű ügyekben eleve több tárgyalási nap tartása kerüljön tervezésre ott, ahol a beszerzett, illetőleg beszerezhető, az ügy megnyugtató eldöntéséhez szükséges bizonyítékok tárgyalás anyagává tételére egyetlen határnapon is lehetőség van. Ezért nagy hangsúlyt kívánok fektetni a bírák tárgyalás-előkészítő tevékenységének ellenőrzésére.

Ennek egyik formája a másodfokon ítélező tanácselnökökkel történő folyamatos konzultáció, s az e körben általuk tapasztalt negatív tendenciára a bíró figyelmének felhívása a tanácselnöki feljegyzések körében.

Másrészt magam is tevékenyen kívánok részt venni a fentebb részletezett előkészítő munka ellenőrzésében tárgyalások látogatásával és az ott tapasztaltak azonnali megbeszélésével, illetőleg a tárgyalási napok kihasználtságának a tárgyalási napon leadott tárgyalási jegyzékek ellenőrzésével, mely a kitűzött és tárgyaló ügyek

mutatójának kedvező irányba történő elmozdulását elősegítő elengedhetetlen eszköz.

Kiemelt figyelemmel szeretném kísérni az ún. foglyos ügyek alakulását azon gyakorlat lehető legrövidebb időn belüli minimalizálása, illetőleg megszüntetése céljából, mely szerint a vádemelést követően úgy kerüljön sor a Be. 132.§. /1/ bekezdés a./ pontjában meghatározott hat hónapos felülvizsgálatra, hogy az ügyben nem történt még tárgyalás tartása, de legalábbis kitűzése. Különösképp kerülendő e gyakorlat térnyerése az előzetes letartóztatás maximális tartamának megváltozott szabályozási rendszerére figyelemmel azon ügyekben, ahol a kényszerintézkedés hossza az egy, avagy kettő évet nem haladhatja meg.

A 2012. év összesített statisztikai adatai alapján tény, hogy a 2012. december 31. napján folyamatban maradt pótmagánvádas perek 11,7%-a két éven túli pertartammal bír, melyből 1,7% öt éven túli ügy (VII. számú melléklet). Ezen hátralék megszüntetése érdekében ugyancsak a konkrét ügyek ellenőrzésével, az eljárás figyelemmel kísérésével, adott esetben – amennyiben szükséges – bíróval történő konzultáció tartásával kívánom elősegíteni az ügy mielőbbi megnyugtató lezárását.

Meggyőződésem, hogy a büntetőeljárás célját az eljárást egyszerűbbé és gyorsabbá, ezáltal hatékonyabbá tevő eljárási formák nagyobb számban történő alkalmazásával is növelni lehet, s az ezáltal felszabaduló bírósági kapacitás az egyéb ügyek gyorsabb befejezését tenné lehetővé. Ezért a vádhatóság szakmai vezetőjével történő kapcsolattartás körében szorgalmazni kívánom a bíróság elé állítás, illetőleg a tárgyalásról lemondás Büntetőeljárási Törvényben biztosított lehetőségének minél szélesebb körben történő alkalmazását.

Maradéktalanul érvényre kívánom juttatni a Be. 260.§. /4/ bekezdése szerinti írásba foglalási határidők betartását, hiszen megengedhetetlen, hogy effajta késedelem okán a másodfokú eljárás több hónapos időmúlással kezdődjék. Ezért a törvényben biztosított határidő leteltét követően a bíró figyelmének felhívásával, rendszeresen előforduló esetekben a bíró munkavégzésének, illetve munkaszervezésének személyes ellenőrzésével is elő kívánom segíteni az ítélezés időszerűségének megvalósulását, adott esetben konkrét javaslattal élve a feltárt hibás gyakorlat korrigálását illetően.

1.2.2. A Törvényszék elsőfokú, illetőleg másodfokú ítélezésében az ügyhátralék feldolgozása

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 35.§. /2/ bekezdése rögzíti, hogy ha a bíróság a Be. kiemelt jelentőségű ügyekre vonatkozó fejezete szerinti ügyet tárgyal, úgy az eljáró bírakat az eljárási szabályok és a határidők betartása érdekében az egyéb munkavégzés alól szükség szerint fel kell menteni, illetve mentesíteni kell.

Tekintettel arra, hogy a Debreceni Törvényszéken 2012. december 31. napján folyamatban lévő 105 elsőfokon tárgyalta, a katonai büntetőeljárás hatálya alá nem tartozó ügyből 32 kiemelt jelentőségűnek minősül, könnyen belátható, hogy a törvényben megfogalmazott egyéb tárgyalási kötelezettség alóli mentesítés nem megoldható.

Miután 2007. óta elsősorban megyei – törvényszéki hatáskörbe tartozó ügyeket tárgyalok, saját tapasztalatom is megerősít abban, hogy párhuzamosan 5-6 ügynél több kiemelt jelentőségű ügy – a Be. 554/L.§. /1/ bekezdésében szabályozott tárgyalási időközre is figyelemmel – nem tárgyalható. Ha mindezen körülményeken túlmenően azt is szem előtt tartjuk, hogy a törvényszék első fokos ügyeinek nagy többsége soron kívüliséget is élvez, megállapítható, hogy az elsőfokú tanácsok száma jelenleg nem elegendő, illetőleg átszervezést igényel.

Kétségtelen, hogy a Bszi.62.§. /1/ bekezdése lehetőséget teremt más bíróság kijelölésére, de ez a 3/2012. (II.20.) OBH Elnöki Ajánlásának 2.1. pontja szerint csak végső és kivételes igazgatási eszközként alkalmazható.

Mindebből következik, hogy az elsőfokú bírói álláshelyek bővítését elengedhetetlenül szükségesnek tartom. Ennek forrása lehet a megye területén működő járásbíróságok ítélezésében kiemelkedő teljesítményt nyújtó kollégák kirendeléssel történő foglalkoztatása, mely szakmai elismerésként, motivációs tényezőként önmagában elősegítheti a pertartamok csökkenését azzal együtt, hogy több tanács működése több ügy befejezését feltételezi. Természetesen erre csak ott van lehetőség, ahol a járásbíróság mutatói ezt megengedik.

A kiemelt jelentőségű ügyek folyamatosan növekvő számára, illetőleg arányára figyelemmel nem látszik elkerülhetőnek a Debreceni Járásbíróságon ítélező bírák ismételt igénybe vétele annak érdekében, hogy ezen típusba tartozó ügyek száma lehetőség szerint 2014. év első felét követően kizárólag a törvényszék első fokon ítélező bírói számára jelentsenek feladatot.

A befejezett peres ügyek számában történő mielőbbi pozitív elmozdulás elérésének érdekében szükségesnek tartom a Debreceni Ítéltábla elnökével, illetőleg büntető kollégiumának vezetőjével szakmai konzultáció folytatását abból a célból, hogy az ítéltábla büntető tanácsai által tapasztalt, a pertartam csökkenését eredményező megoldások a Debreceni Törvényszéken is a lehető legrövidebb időn belül alkalmazásra kerülhessenek.

A törvényszék másodfokú büntető ügyeiben az elmúlt évekhez képest az időszerűség javult, mely nem kis részben a másodfokú tanácsok jelentős munkateher-növelésével volt elérhető. Könnyen belátható ugyanakkor, hogy a 2012. márciusában elrendelt plusz tárgyalási napok bevezetése csupán rövid távon fenntartható intézkedés. Ezért – maradéktalanul egyetértve ezen gyakorlat 2013. március 31. napját követő megszüntetésével – az ügyhátralék további csökkentését a negyedik tanács felállításával mellett a másodfokú tanácsok tárgyalási nap kihasználtságának növelésével megvalósíthatónak tartom. Álláspontom szerint a másodfokon befejezett ügyek jelenlegihez képest 10%-kal történő növelésével – mely alkalmasint havi 2-3 üggyel

növeli a nyilvános ülésen, illetve tárgyaláson elbírált ügyek számát – nem jelent akkora munkateher-növekedést, mint a korábban bevezetett plusz tárgyalási napok elrendelése, mely a negyedik tanács felállításával kiegészülve a hátralék rövid időn belül történő jelentős csökkenését eredményezheti.

2. Az ítélkezés színvonalának továbbfejlesztése, e körben megfogalmazott terveim, s a megvalósítás eszközei

A tanácselnöki feljegyzésekre a korábbiakhoz képest nagyobb hangsúlyt kívánok fektetni, s ezzel együtt szükségesnek tartom, hogy az ott megfogalmazott vélemények alapját egységes szempontrendszer képezze. Ezzel kapcsolatban a lehető legrövidebb időn belül lépéseket kívánok tenni a bírói munka minőségi mutatóiban fennálló különbségek egyértelmű kimutathatósága, s ezzel együtt az esetleges hibák javítása végett.

Álláspontom szerint a másodfokú határozat indokolásának nem lehet célja ügyviteli, avagy gyakorlati kérdés részletezése, ugyanakkor fontos, hogy az első fokon ítélkező kollégáknak visszajelzése legyen ezekről a hibákról. Ezzel együtt is legalább évente egy alkalommal valamennyi, büntető ügyszakban ítélkező bíró, illetve bírósági titkár részvétele mellett szükségesnek tartom értekezlet tartását, ahol a kollégiumvezető, illetőleg a tanácselnökök előzetes állásfoglalása, tanácskozása után ismertetésre kerülnének az arra érdemes jogesetek, a gyakrabban előforduló olyan hibák, melyek a másodfokú határozatban leírásra nem kerültek, azonban hozzájárulhatnak az ítélkezés színvonalának növeléséhez. Természetesen e körben a Debreceni Ítéltábla büntető kollégiumvezetőjével való konzultáció is kívánatos, különösen abban az esetben, ha a törvényszéken ítélkező bírák között véleménykülönbség adódik. A törvényszéken első fokon ítélkező kollégák munkájának figyelemmel kísérése e tekintetben különösen hangsúlyos, hiszen adott esetben a Debreceni Ítéltábláról visszaérkező érdemi, illetőleg egyéb határozatok iránymutatásul szolgálhatnak az alsóbb szinten ítélkező kollégák számára is.

Ezen túlmenően rendkívül lényegesnek tartom a bírói kar megkérdezését a szakmai problémák felmerülése esetén azok megoldását tekintve, amennyiben lehetőség van rá. Természetesen vannak rapid döntést igénylő kérdések, melyeknél a probléma észlelése gyors reagálást tesz szükségessé, azonban a hosszú távú eredményesség, hatékonyság előmozdítását megalapozó megoldások kidolgozása nem képzelhető el a bírói kollégák segítsége nélkül. Amennyiben érzékelik, hogy számít a véleményük, a jövőben mindnyájunkra háruló többletterhet is nagyobb odaadással, „sajátjuknak érezve a problémát” látják el.

Szilárd meggyőződésem, hogy a minőségi ítélkezés egyik alappillére a hivatásrendekkel kialakított rendszeres kapcsolattartás, szakmai konzultáció. Ezért a lehető legrövidebb időn belül ismertetni kívánom – akár személyesen eljárva – a hivatásrendek vezetőivel egy-egy jogeset kapcsán ismertté vált problémákat,

megoldási javaslatot is téve azokra, amelyek elkerülhetővé tehetik adott esetben az ügyek hatályon kívül helyezését, ezzel is elősegítendő az időszerűséget.

Folytatni kívánom a Debreceni Törvényszék büntető kollégiumvezetőjének több évre visszanyúló azon gyakorlatát, mely a büntető ügyszakot érintő jogszabályváltozásokat naprakészen figyelemmel kísérve, írásban, a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatással élt. E tájékoztatásokat ki kívánom egészíteni a Debreceni Ítéltábla, illetőleg a Debreceni Törvényszék másodfokú tanácsainak joggyakorlatot formáló, azt egységesíteni hivatott határozatai lényegének ismertetésével, mely a belső levelező fórum segítségével valamennyi kolléga számára könnyen hozzáférhető.

A központi oktatásokon való részvételt a rendelkezésemre álló valamennyi eszközzel támogatni kívánom azzal együtt, hogy a helyi szintű oktatások szervezését is kiemelt feladatommak tartom, különös tekintettel a speciális háttértudást igénylő ügyeket tárgyaló bírák számára (gazdasági, közlekedési, fk, kábítószerrel visszaélés). E körben is támaszkodni kívánok a Debreceni Ítéltábla bíráira, csakúgy, mint a Debreceni Törvényszék, továbbá a megye területén működő járásbíróságok adott jogterületen nagy tapasztalattal rendelkező bíró kollégákra. Természetesen a különböző oktatásokon való részvételt magamra nézve kötelezőnek tartom, melynek körét a vezetői ismeretek megszerzését elősegítő képzésekkel kívánom kiegészíteni.

Rendkívül fontosnak tartom a fogalmazók, illetve a bírósági titkárok bírói munkára történő felkészítését, ezért álláspontom szerint elengedhetetlen munkájuk folyamatos figyelemmel kísérése. Ez megvalósulhat határozattervezetek véleményezésével, magánvádas, illetve szabálysértési ügyekben személyes meghallgatás, illetőleg tárgyalás látogatásával, majd a tapasztaltak elemző szintű személyes megbeszélésével. Nem cél a fogalmazók és titkárok önbizalmának megtépázása, éppen ezért a többeknél visszatérő jellegű hibák szélesebb körben történő megbeszélése és iránymutatás nyújtása anonim formában történhetne.

Vissza kívánok térni a Debreceni Törvényszéken korábban életre hívott instruktorbírói rendszer újragondolásához, illetőleg működtetéséhez, e körben véleményem szerint a határozott időtartamra kinevezett bírák munkáját nagymértékben segítette a korábban bevezetett rendszer.

A Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karával történő együttműködés továbbfejlesztése ugyancsak fontos feladat. Jelentősége van ennek egyrészt a színvonalas utánpótlás-képzéshez történő hozzájárulás, másrészt a bíróságok működésének e formában történő megismertetése végett. E körben tárgyalás látogatások szervezésével, illetőleg az egyetemen tartott perszimuláció tartásával lehetne kapcsolatainkat szorosabbra fűzni.

Hangsúlyt kívánok fektetni a gyermekbarát igazságszolgáltatásra. Köztudomású, hogy bűncselekmények áldozatává vált gyermekkorú sértettekkel történő kapcsolat létesítése speciális tudást igénylő feladat, ezért pszichológusok és e körben tapasztalatot szerzett kollégák részvételével kívánom elősegíteni bíráink szakmai

felkészültségét. Különösen igaz ez a nyomozási bíróként (is) tevékenykedő kollégákra, akik a büntetőeljárás során elsőként, adott esetben egyedülként kerülnek kapcsolatba gyermekkorú tanúkkal, ezért az általuk szerezhető információk később az ügyet tárgyaló bíró kollégáknak pótolhatatlan információkkal szolgálhat.

A Debreceni Törvényszéken, illetőleg a megye területén működő járásbíróságokon számos kolléga végez oktatási tevékenységet, melyet a jövőben is támogatni kívánok.

3. A kollégium működésével kapcsolatos tervek, azok ütemezése

3.1. Helyzetértékelés

A Bszi. 155.§. a-e./ pontja határozza meg egy adott kollégium, mint meghatározott ügyszakba beosztott bírák testületének feladatkörét.

A büntető kollégium folyamatos, zavartalan és eredményes működésének biztosítása a bírósági vezetők – ezen belül a kollégiumvezető – feladata, melynek során törekedni kell az időszerűség és a jó szakmai színvonal folyamatos fenntartására.

Ezen túlmenően a kollégiumvezető feladata az éves munkatervi javaslat elkészítése, amely tartalmazza, hogy a kollégium milyen témákban kíván vizsgálatot folytatni.

Jelenleg a Debreceni Törvényszék Büntető Kollégiuma a törvényben meghatározott feladatkörét ellátja, azonban szükségesnek tartom a kollégium „összekötő” szerepének erősítését a helyi bíróságok és az ítélőtábla kollégiuma között.

A párbeszéd, az eszmecsere fontossága vitathatatlan az egységes joggyakorlat kialakításában, mely az új Btk. hatályba lépésével különösen fontos, illetőleg hasznos lehet. Ebben nem csupán a kollégium tagjainak, de minden bírónak részt lehet, illetőleg kell vállalnia, melyhez lehetőséget teremthetnek a kibővített kollégiumi ülések.

3.2. Hosszú távú elképzelések, azok ütemezése

A következő években elsősorban eljárásjogi kérdésekben tartanám célszerűnek átfogó vizsgálatok tartását, majd az új Btk. hatályba lépését követő években az új anyagi jogi szabályok terén is.

Átgondolásra érdemesnek tartom az ún. instruktorbíró intézményének felélesztését, melynek működtetésére korábban is voltak kísérletek. Kifejezetten hasznosnak tartanám, hogy a határozott időre kinevezett bírák adott esetben gyors döntést igénylő esetekben is bizalommal fordulhatnának tapasztaltabb kollégáikhoz, s az

instruktorok kiválasztásában a kollégiumnak kiemelt szerepe lehetne.

Szeretném, ha az ítélőtábla kollégiumával az eddigieknél is szorosabb, párbeszédre alapuló kapcsolat alakulna ki. Ennek előfeltétele, hogy az ítélőtábla jogegységet szolgáló, vagy megvitatásra érdemes döntéseiről valamennyi kolléga értesüljön, s esetlegesen valamely közös álláspont kialakításával az alsóbb bíróságok is hozzá tudnának járulni a színvonalas és egységes ítélkezés megteremtéséhez.

Az ítélkezés színvonalának növelése körében kifejtettek megismétlése nélkül kívánatosnak tartom a kollégium tagjainak aktív részvételét a kisebb tapasztalattal rendelkező bírák, illetve titkárok helyi szintű oktatásában. Nem lehet elég sokszor hangsúlyozni, hogy elsősorban az első fokon ítélkező kollégák szakmai nívója teremtheti meg a bírói döntések széleskörű elfogadottságát, egyúttal hozzájárulva hivatásunk társadalmi megbecsültségéhez. Ehhez kapcsolódóan emelem ki a kommunikáció fontosságát a közvélemény irányában.

Álláspontom szerint a szakmai vezetés kötelessége, hogy a közvéleményt megismertesse egy esetlegesen vitatott, a társadalmat megosztó bírói döntés hátterével, indokaival. Határozott véleményem szerint vannak kiemelt jelentőségű, adott esetben az ország közvéleményét érdeklő ítéletek, melyeket nem elég sajtószóvivőn keresztül kommunikálni, hanem kiállva a közvélemény elé, közérthetően megfogalmazva, lehetőleg közvetlenül a probléma felmerülésekor tájékoztatást adni arról a sajtónak.

Ugyanakkor a kollégiumvezető, mint szakmai vezető megszólalásainak valóban indokolt esetben kell teret kapnia, különbséget téve a magyarázat adása és a magyarázkodás között, mely utóbbi kerülendő.

Teljes mértékben tudok azonosulni a Debreceni Törvényszék 2012. szeptembere óta követett azon gyakorlatával, mely sajtószóvivő, illetőleg referens alkalmazásával a bíróság sajtóval való kapcsolatát professzionális szintre emelte, azonban a fentebb részletezett feltételek fennállása esetén magam is részt kívánok vállalni a sajtó, s ezáltal a közvélemény tárgyilagos tájékoztatásában. Nem lehet elégszer hangsúlyozni a sajtó szerepét a bíróságok társadalmi elfogadottságát, pozitív megítélését illetően, e szerepvállalás elősegíthetné a sajtó partnerként, s nem „megtúrt szereplőként” való kezelését.

Fontos, hogy ezen szemlélet ne csupán a bírósági vezetők szintjén, hanem az egyes bírák hozzáállásában is kifejeződjön. Ezért szorgalmazni fogom, hogy a sajtóval gyakran kapcsolatba került kollégák tapasztalataikat a kollégium által szervezett értekezlet keretében osszák meg kollégáikkal, hozzájárulva az esetlegesen korábban felmerült hibák kiküszöbölésére, illetőleg a sajtóval ápolott kapcsolat pozitív irányú továbbfejlesztésére.

Ugyancsak fontosnak tartom a bírói munka megismertetését a nyilvánossággal. Személyes, illetőleg a kollégák tapasztalata által is megerősítetten a „Nyitott bíróságok” program sikerére alapozva a már eddig szerzett tapasztalatokat is

felhasználva a programban történő részvételünket a továbbiakban is kívánatosnak tartom az abban még részt nem vett bírakat is szerepvállalásra biztatva.

A hivatásrendekkel történő kapcsolattartás körében kiemelendő, hogy korábban a Megyei Jogászegylet szervezett olyan rendezvényeket, ahol mindegyik hivatásrend jelen volt, viszont kívánatosnak tartanám, hogy a törvényszék büntető kollégiuma járjon élen az ilyenfajta rendezvények szervezésében.

A kitűzött tervek megvalósítása érdekében a kollégium összehívását és döntések meghozatalát követően a kollégium munkatervének kiegészítése szükséges, javaslatot téve a munka- és oktatási terv módosítására, kiegészítésére. Szükséges felmérni a kollégiumi tagok helyi oktatásban történő közreműködését, továbbá a vizsgálatokban részt vevők körének kijelölése ugyancsak szükséges. Ezen túlmenően a tanácselnöki feljegyzések új szempontrendszerének kidolgozása, valamint az instruktorbírák kijelölése szintén megoldandó feladat.

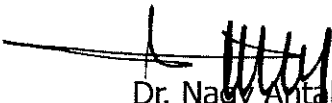
XXX

Amennyiben pályázatom eredményes lesz, olyan rendszer kialakításához szeretnék hozzájárulni a rendelkezésemre álló eszközökkel, amely az időszerű és színvonalas ítélkezés követelményét a legteljesebb mértékben szolgálja.

Mind korábban helyi bíróságon, mind törvényszéki hatáskörben első- és másodfokon ítélkező bíróként széleskörű referádát tárgyalva nyílt lehetőségem tapasztalatszerzésre, s ennek tudatában állítom, hogy senkitől sem kívánok lehetetlent.

Vallom, hogy kizárólag határozott és következetes vezetői magatartással lehet eredményt elérni, melyhez szükséges a másik oldal elfogadása, illetőleg együttműködés, hiszen sikerünk a bíróság, a bírák közös sikere. A párbeszédre, a szakmai problémák megoldásához történő segítségnyújtásra, illetőleg javaslatok megvitatására minden esetben nyitott leszek. Magam is részt kívánok vállalni az első-, illetve másodfokú ügyek tárgyalásában, hiszen meggyőződésem szerint ahhoz, hogy célkitűzéseim, így elsősorban az ügghátralék feldolgozása, illetőleg a pertartamok csökkentése megvalósuljon, nem csupán az elvárások megfogalmazásában, de a munka végzésében is példát kell mutatnom.

Debrecen, 2013. március 25.

Dr. Nagy Antal
a Debreceni Törvényszék bírása

